

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Afklaring (Danske Klassikere)

Citation: Knudsen, Jakob: "Gjæring Afklaring", i Knudsen, Jakob: *Gjæring Afklaring*, udg. af Poul Zerlang , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 210. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj01val-shoot-idm140346604930752/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Gjæring Afklaring

res egen Betragtning deraf, er uden Betydning. Det vilde da være en Modsigelse.»

«En Modsigelse,» som gamle Rasmus udtrykker sig,»

«Hvem er det?»

«Han er Professor i Filosofi ved det herværende — Universum.»

«Naah! — Jamen vilde det da ikke ogsaa være det?»

«I hvad vil det sige, at en Ting har Betydning?»

«Hvad behager?»

«Jeg mener: *naar*, under hvilke Forhold, er det nødvendigt, at en Ting skal *betyde* noget, for at have Værd overhovedet?»

«Skal det være en Vittighed?»

«Nej, jeg taler s'gu i faldeste Alvor.»

«Men saa er det da virkelig ogsaa under *alle* Forhold nødvendigt, at en Ting *betyder* noget, — ellers saa —»

«Ellers saa? — *betyder* den ingen Ting. Ganske rigtigt. — Men det, som en Ting *er* i sig selv, det behøver den ikke at *betyde*. Og naar en Ting *er alt* i sig selv, saa hverken *maa* eller *kan* eller *skal* den betyde nogetssomhelst. Derfor er Livet absolut betydningsløst, thi Livet rummer *alt*.»

«Ja — — hvilket Liv?»

«Hvilket Liv? — Mener De: Kjolelivet eller Menneskelivet?»

«Er det Livet her i Verden?»

«Aa, ja, aa, ja — i Kjøge! — — Jo, dér har vi Humien! Livet «her i Verden» er ingen Ting for Folk, naar det ikke *betyder* noget andet, som de ingen Verdens Ting veed om. Det er dog Vanvid! At et ungt, vel begavet Menneske fra anden Halvdæl af det 19de Aarhundrede! — —»

«Jeg har jo ikke sagt Dem noget videre om mit eget Standpunkt.»

«De har sagt *alt*, *alt*, — saasnart De har spurgt om Livets Betydning!»

«Jeg veed dog ikke — —»

«Jamen det hele ligger jo dér! — Jeg kan forstaa, saalænge en ung Mand gaar og lirker for en Skjønhed, og ikke veed, om hun vil eller ikke vil — at han da spørger: hvad betyder Dit, og hvad betyder Dat — hvad betyder den Haandbevægelse, og hvad betyder den Krølle, hun dér slog paa Næsen? Men naar han ejer hende, naar han har erobret hende, nyder hendes Skjønhed i fulde Drag — da er der dog vel ingen, der gaar og spørger sig selv eller andre: hvad betyder — ja, hvad skal jeg sige? — det, at hun hviler i min Arm hver eneste Nat? — Det er jo, Gud hjælp mig, den dødeligste Fornærmelse mod Livet, der kan

tænkes, dette, at spørge, hvad det betyder! – Ha, ha, ha! – Tænk Dem et elskende Par, hvor Mandspersonen, under de æmteste Omfavnelser, de intimeste Kjærtegn, stadig spørger den Elskede: hvad betyder nu desseherre, Clotilde? – Naa, men der er s'gu ingen af dem, der spørger om Livets Betydning, der virkelig har omfavnet det. – De skulde kjende Drachmann – –»

«Siger han ogsaa, at Livet ingen Betydning har?»

«Gud – nej! – han er en stor Filosof, naar det kommer over ham, og Alvorsmand – – men han kan saa herlig glemme det altsammen, og da er han rentud guddommelig, – saadant et Festsøjeblik, naar Holger Drachmann er sammen med sine Venner – –, nej, det *betyder* ikke det mindste, det henviser ikke til noget andet, for det *er* alt – det rummer det hele – det er guddomsfyldt, saligt, fuldkomment – hvad De vill! – I et saadant Øjeblik da føler man, at dette Liv er virkelig det evige Liv, og at denne Verden er i Sandhed guddommelig, er Gud selv!»

«Naa, er det paa dén Maade, De siger det?» sagde Karl i ganske naiv Forundring.

«Om jeg siger det paa dén Maade? – ha, ha, ha – ja, det kan De vel nok høre!»

«Jeg troede, at De nægtede Gud og det evige Liv.»

«Troer De da virkelig, der gives Mennesker, hvis Sprog mangler Superlativ? Troer De ikke, en Fritænker kjender –»

«Det er altsaa en *personlig* Gud, De nægter?»

«Gud er netop akkurat saa personlig som De og jeg; thi det er Dem og mig og hele Menneskeslægten, der danner det personlige Moment i Gud.»

«Hm. – Men det evige Liv nægter De da – jeg mener –»

«Saa – Min gode Hr. Wintrup, jeg skal sige Dem Forskjellen paa Dem og mig, hvad angaar det evige Liv: De troer maaske, eller troer maaske ikke, paa et evigt Liv, der engang skal komme, og som De intet veed om. Jeg kjender og føler og lever og fyldes af det evige Liv – her paa Østervold, hvor jeg staar og gaar – jeg har erobret det; men det har De nok ikke.»

Skjønt Karl godt vidste, at Fensmark ikke *kunne* tale om Rebekka, var det ham dog, som om Samtalen mere og mere kom til at dreje sig om hende. – –

«Hvordan har De erobret det?» spurgte han ganske uvilkkaarligt.